

зок брати участь в демонстрації. Очевидно пі одно з держав не дала на це формальної згоди. Навіть англійським парадам було наказано перети тільки Адріатичне море і дійти до берегів Чорногорії.

Гадають, що демонстрація не вдається. „Times“ радить Європі не робити краще таких фальшивих кроків, через які вона може втратити усякий авторитет.

В Турції.

КОСТАНТИНОПОЛЬ, 22. Становище в провінціях Анатолії, де живуть вірмени, погіршується, бо курди грабують і вбивають вірменів. В деяких місцях курди не хотять користуватися турецькою владою.

Запевняють, що як тільки буде підписано мир, в Турції буде введено всенародну диктатуру.

Похорон імператриці.

ПЕКІН, 22. Одбувся урочистий похорон імператриці—едови.

Конгрес географів.

РИМ, 22. Закрився міжнародний конгрес географів.

Слідуючий збереться в Петербурзі.

Виборчий законопроект.

ЛЬВІВ, 22. Всі польські епископи висловились проти виборчого законопроекту і умовились не голосувати в сеймі.

Китай і Америка.

ТОКІО, 22. З Вашингтону повідомляють, що преса негативно ставиться до згоди американського уряду на офіційну ухвалу китайської Республіки, визнаючи, що це можна було зробити тільки після заснування парламенту в Китаї і виборів президента Республіки.

Література, наука, умілість і техніка.

= Альбом узорів молдаванських килимів. Басарабське земство з приводу ювілею випустило „Альбомъ узоровъ молдаванскихъ ковровъ“ (вип. 1-й). Тепер, як в широкому громадянстві, так і в спеціальних художніх іргах, по-мітно зростає інтерес до народного мистецтва. Серед аразків цього мистецтва може найвидатніше місце належати килимам. Басарабські килими мають багато спільногого з українськими на Поділлі, що межує з Басарабією. Цікаво було б прослідити вплив художньої творчості одного народу на другий. Але й окрім чисто художніх інтересів видання це може мати й практичне значення в справі розвитку килимкового промислу, що за останні часи на Басарабії почав занепадати. Всього в альбомі уміщено 25 зразків, взятих з земського басарабського музею. Не можна сказати, щоб усі килими для друку вибрано найкращі. Не дуже вдатні також і малюнки килимів, зроблені д. Реммером. На них не видно тих глибоких ітонів і відтінків їх, які дає рослинна окраска вовни. Видруковано альбом бездоганно фірмою Брокгауза в Лейпцигу.

= „Комашня“. Вийшло 12 число українсько-російського кооперативного журналу „Комашня“. Зміст такий: 1) Вниманню товариществъ. О 5-ти проц. сборѣ съ доходовъ отъ денежныхъ капиталовъ. 2) О начислении дивидендовъ на пай въ с. с. с. т.-вахъ. 3) Операціонный день. 4) Дрібні вклади і жіноцтво. 5) Що чути нового. 6) Кооперативна хроніка. 7) Дописи. 8) Отъ Правленія Київського Союза учрежденій мелкаго кредиту. 9) Спросъ и предложеніе. 10) Вопросы и ответы. 11) Переписка редакції. 12) Книги, присланні въ редакцію для отзыва. 13) Ціни. 14) Объявленія.

= „Мая“. Вийшло 12 ч. журналу „Мая“. Зміст такий: Політика „без політики“. Адріанополь.—О. II. Український катехизис.—Р. Гуртом. Смерть робітника.—Ф. Поступаєва. Стара побудова на новий лад.—П. С. Думки, навіяні книжкою.—Гр. Гетьманець. Книжка і освіта на селі.—П. К. Хлібороби й агрономи.—А. Т. Вірші: Творчість.—Олекса Діхтярь. *.*—Г. Бавровий. Не журись.—О. Кобець. Малюнки: Алтайські краєвиди. З газет та журналів. Дописи. Новини. Всячина. Листування.

Бібліографія.

М. Возняк—Житі і значення Івана Франка. З портретом. Стор. 40. У Львові, 1913.

Надходить час святк. 40-літн. Ювілею невтомного працьовника на нашій літературній і громадській інві, Івана Франка, і потрохи почав з'являтися ювілейна література. По часописах зустрічаємо вже чимало загадок про ювілей та праць, присвячених ювілею, у Львові готовується ювілейний збірник; де що з творів Франка й писанин про його виходить окрім. До таких виданнів треба зачислити на самперед брошюру д. Возняка.

Автор мав на меті дати популярну біографію Франка, розказати про його життя й діла тій автографії, що великих праць

та наукових творів не читає через брак часу й відповідного підготовлення. І це завдання в фактичного боку спрощено досить добре. В книжечці маємо досить докладний нарис літературної й громадської діяльності ювілята, факти наведено повно, скільки це дозволяє звичайно невеличкий обсяг самої праці д. Возняка. Автор справедливо зазначає, що „велику книгу прийшло би ся написати, як хто хотів би докладніше взглянути в дуже многосторонній громадянській політичній, публіцистичній, літературній і науковій діяльності Франка“ (стор. 89). Але такої мети д. Возняк собі й не ставив, тим то в вказанних межах популяризації працю його треба вважати за користну.

Менш може задовільнити самий виклад брошюри, часом далекий од звичайних способів популяризації. Бажано було б насамперед живішого викладу про такого надзвичайно живого письменника, як Франко; бажано бде якого скажу так піднесення. Тим часом виклад у д. Возняка занадто ніби сухий і млявий. Особливо мляво вийшли,—та леді чи й взагалі потрібні вони в такій коротенькій праці,—досить довгі перекази деяких творів Франкових, напр. „Захара Беркута“. Такі перекази мало того, що не показують краси твору, але іноді роблять його навіть незрозумілим. Напр., у переказі повісті „На дні“ читаємо: „сповинувши страшний злочин, він (Бовдуру) цілком змінився у своїй душі. З його очей покотилася нараз градом слізози. Він побачив, що звинув тільки о стільки, що бажав уживати світ“ і т. і. Можна чимало сказати про нагло зміни з Бовдуром у самій повісті, а вже в переказі д. Возняка і зовсім вона не до ладу якесь. Так само треба б популяризаторові уникати такого накопичення поруч відомостей, нічим не звязаних між собою, як, напр., у фразі: „від шестої класи, коли вмерла йому мати (вітчим оженився другий раз), почав збирати власну бібліотеку“ і т. і. (стор. 8). Чи не за благо вже тут змісту і чи не плутатиме читача оце механічне сцеплення бібліотеки з смертю матері та шлюбом вітчима?

При цій оказії треба зняти ще мову про одно непорозуміння, звязане з Франковим ювілеем. Перші друковані твори Франкові припадають на рік 1874,—отже ювілейний рік буде не 1918, а 1914. І власне не знати, чому оповіщено його на цей рік. Хіба тільки тому, що 25-літній ювілей одсвятковано роком раніше (р. 1898 замість 1899)?..

С. Б.